

בעניין: () אלעד ת.ז. ()
מבית אולא, חברון

ע"י ב"כ עוה"ד לינה אבו-מוך זועבי (מ.ר. 33775)
ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או עדי לנדאו (מ.ר. 29189)
ו/או מנאל חזאן (מ.ר. 28878) ו/או שירין בטשון (מ.ר. 32737)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

התובעת

- נ ג ד -

1. סמל איליה
2. רב"ט צ'רלי
3. רב"ט נאור
4. מדינת ישראל - משרד הביטחון
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל אביב 64924
טל: 03-6970222; פקס: 03-6918541

הנתבעים

מהות התביעה: נזיקין, נזקי גוף
סכום התביעה: כשיעור סמכות ביהמ"ש

כתב תביעה

1. התובעת, ילידת 1974, תושבת הכפר בית אולא שבנפת חברון.
2. א. הנתבעים 1-3 שירתו במועדים הרלבנטיים לתביעה זו כחיילים סדירים בצבא הגנה לישראל ונטלו חלק באירוע שיתואר להלן.
ב. הנתבעת 4, מדינת ישראל, התחייבה בעקבות בג"צ 3109/96 להפיץ נוהל טיפול בתושב איו"ש, המגיע למחסום במצב חירום רפואי דחוף, ולהטמיעו בקרב החיילים המוצבים במחסומים בכלל והנתבעים 1-3 בפרט. כמו כן הייתה הנתבעת בזמנים הרלבנטיים לתביעה זו האחראית ו/או המפעילה ו/או הממונה על פעילות חיילי צה"ל ופעילות הנתבעים 1-3 באירוע שיתואר להלן.
3. א. בתאריך 25.8.98, בשעות הערב, חשה התובעת - אשר הייתה בחודש התשיעי להריונה - כי הינה כורעת ללדת. התובעת קראה לחמותה וזו הזעיקה את שני בניה – בעלה של התובעת, () וגיסה של התובעת, (). הארבעה יצאו לכיוון בית החולים בעיר חברון.
ב. בהגיעם למחסום בית כחל, נעצרו הארבעה ע"י הנתבעים 1-3. הנתבעים 1 ו-2 ניגשו אל רכב המשפחה והודיעו לנוסעים כי היות והוטל סגר, לא יוכלו לעבור את המחסום ולהיכנס לעיר. גיסה של התובעת הסביר לחיילים כי מדובר במקרה חירום וכי במכוניתו אישה הכורעת ללדת - אולם הנתבעים סירבו לאשר את מעברם.

ג. בעוד הנוסעים מנסים לשכנע את הנתבעים כי מדובר במקרה חירום, האירו הנתבעים 1 ו/או 2 בפנס על התובעת, אשר ישבה ברכב מאחור, על מנת לבחון האם אכן הינה בהריון.

ד. הנתבעים 1 ו-2, אליהם הצטרף גם הנתבע 3, הסתפקו בבדיקה שטחית זו על מנת לקבוע שהטענה כי התובעת כורעת ללדת הינה טענת סרק, והורו לרכב לעזוב את המחסום.

ה. טרם עזיבת המקום, שבו ופנו התובעת ובני משפחתה אל הנתבעים והתחננו כי יאפשרו להם לעבור את המחסום ולהגיע לבית החולים, הנמצא במרחק של כ-10 דקות נסיעה משם, אולם ללא הועיל - הנתבעים סירבו לאפשר להם לעבור את המחסום ובני המשפחה נאלצו לנסוע בדרך עוקפת.

ו. בהגיעם לכפר דורא, תוך כדי נסיעה, החלה התובעת ללדת. גיסה של התובעת עצר את רכבו ובסיוע חמותה ילדה התובעת את בתה.

ז. בהעדר תרופות לשיכוך כאבים, תחבושות, חומרי חיטוי, מים חמים ועוד על מנת לעצור את דימומה הקשה של התובעת, השתמשה החמה בפיסות בד אשר קרעה מבגדי התובעת ומבגדיה שלה.

ח. התינוקת נולדה חיה והמשפחה המשיכה בנסיעה לבית החולים. בעבור כחצי שעה הגיעו התובעת ובתה לבית החולים עאליה.

ט. במהלך הנסיעה הלך מצבה של התינוקת והתדרדר, בכיה נחלש ואותות של מצוקה ניכרו בתנועותיה.

כל אותה עת הייתה הכרתה של התובעת מטושטשת.

י. זמן מה לאחר שהגיעו לבית החולים, נמסר לבני המשפחה כי התינוקת נפטרה. התינוקת נקברה למחרת היום בבית הקברות בבית אולא.

4. ב- 28.8.98 הגישה התובעת תלונה בגין האירוע במשטרת ישראל. עדויות התובעת, גיסה וחמותה נגבו באותו יום.

5. האירוע נחקר ע"י מצ"ח ובתאריך 8.2.99 הודיע פרקליט פיקוד מרכז לב"כ התובעת כי הורה על סגירת תיק החקירה מבלי לנקוט בצעדים כלשהם כנגד מאן דהוא במסגרת הצבא. במכתבו קובע סא"ל ינון כי "החיילים הפעילו שיקול דעת במסגרת הסמכות שהייתה נתונה להם וקיבלו את החלטתם זו לאחר שהתרשמו כי טענתם של המתלוננים אינה כנה. אין לקבוע כי אותם חיילים פעלו מתוך כוונה לפגוע במתלוננים או מתוך התעלמות או שוויון נפש ביחס למצוקותיהם".

רצ"ב העתק ממכתב התשובה של פרקליט פיקוד מרכז, המסומן כנספח א לכתב התביעה והמהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

6. הזכות לקבל טיפול רפואי והפרת חובה חקוקה:

זכותו של כל אדם לקבל טיפול רפואי במצב חירום רפואי, ובכלל זה זכותם של יולדת ותינוקה לקבל טיפול רפואי בעת הלידה, מעוגנת הן בדין הישראלי והן במשפט העמים. הוראות הדין המנויות להלן מחייבות את הנתבעת ואת שלוחיה לאפשר ליולדת הכורעת ללדת גישה לבית חולים ללא התניה וללא עיכוב:

א. סעיפים 2, 4 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, מחייבים כל רשות מרשויות השלטון, לרבות צה"ל וחייליו, להגן על חייו של אדם, על גופו ועל כבודו ולהימנע מפגיעה בזכויות יסוד אלו. מחובה זו נגזרת החובה לאפשר טיפול רפואי במצב חירום רפואי, המסכן את חייו או גופו של אדם – חובה המפורטת היום גם בסעיפים 3(ב) ו-11 לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996.

- ב. תקנה 46 לתקנות המצורפות לאמנת האג בדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה, 1907, המהווה חלק מהמשפט הבינלאומי המינהגי שנקלט בדין הישראלי, מחייבת את המדינה לכבד חיי אדם בשטח הנתון לתפיסה לוחמתית.
- ג. סעיפים 16 ו-21 לאמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, 1949 (אושררה על ידי מדינת ישראל ביום 6.7.51), מחייבים את המדינה לספק הגנה מיוחדת לנשים הרות וכן לאפשר מעברם של כלי רכב המעבירים יולדות, להגן עליהם ולכבדם. סעיף 50 לאמנה זו מחייב את המדינה שלא להפריע למתן טיפול רפואי לנשים הרות ולילדים.
- ד. סעיף 12 לאמנה בדבר ביטול אפליה נגד נשים לצורותיה, 1979 (נכנסה לתוקף לגבי מדינת ישראל ביום 3.11.91), מחייב את המדינה להבטיח לנשים גישה לשירותי בריאות מתאימים בעת לידה, כמו גם לפני הלידה בקשר להריון ואחרי הלידה.
7. א. מניעת מעבר התובעת לבית החולים בחברון, למרות מצבה הרפואי הקשה, מהווה פגיעה חמורה בזכותה שלא תישלל גישתה לטיפול רפואי ולשירותי בריאות בעת הלידה.
- ב. התובעת תטען כי במניעת מעברה לבית החולים, הפרו הנתבעים את החובות החקוקות, המפורטות בסעיף 6 לעיל, אשר נועדו להגן על נשים יולדות ועל תינוקות בעת לידתם, וכי הפרתן היא אשר גרמה לנזקי התובעת, לנזקי התינוקות ולמותה.
8. הנתבעת 4 אחראית אחריות ישירה עקב רשלנותה המתבטאת במחדלים כדלקמן:
- א. בעקבות בג"צ 3109/96 הוצאו נהלים לטיפול בתושבי איו"ש המגיעים למחסום בעת סגר במצב חרום רפואי דחוף (להלן הנהלים המחייבים).
- עוד בדצמבר '97 התחייבה הנתבעת כי נהלים אלו, אשר אושרו ע"י כל הגורמים המוסמכים, יופצו בקרב החיילים במחסומים. בדיעבד הסתבר כי הנהלים המחייבים לא הופצו לחיילי המחסומים ובפועל הועברו להם הוראות פעולה אחרות, שאינן זהות להוראות הנהלים המחייבים. בין היתר, הושמטה ההוראה לפיה כל מקרה של ספק מחייב את חיילי המחסום לנהוג לקולא וכן ההוראה לפיה יתייעץ מפקד המחסום, ככל הניתן במגבלות הזמן, בגורם רפואי.
- הנתבעת 4 התרשלה בהפצת הנהלים המחייבים, למרות שידעה או הייתה צריכה לדעת, כי הינם מבטיחים מתן טיפול רפואי חיוני בשעת לידה וכי בהיעדרם עשוי להיגרם נזק בלתי הפיך ליולדת ותינוקה.
- ב. לא דאגה לתדרך כראוי את החיילים המוצבים במחסומים כיצד יש לנהוג במקרי חירום כגון לידה, למרות שידעה ו/או צריכה הייתה לדעת כי בהיעדר הנחיה ברורה עשוי להיגרם נזק בלתי הפיך ליולדת ותינוקה.
- ג. לא פיקחה במידה סבירה על התנהגות החיילים המוצבים במחסומים בשעת הסגר הפנימי.
- ד. לא מילאה חובותיה וייעודיה עפ"י הדין הבינלאומי, כמפורט בסעיף 7 לעיל, לדאוג לבריאות תושבי האזור, בכללם התובעת והתינוקת המנוחה.
- ה. הפיצה מספר נהלים בנוגע למעבר מקרי חירום רפואיים, למרות שידעה ו/או צריכה הייתה לדעת כי חוסר בהירות בעניין זה עלול להוביל לפגיעה בגוף ובנפש.
9. כמו כן אחראית הנתבעת 4 באחריות שילוחית לרשלנות הנתבעים 1-3 ולהפרת חובות חקוקות על ידם, הכל כפי שפורט בסעיף 6 ו-10 לכתב תביעה זה, בהיותם שלוחיה ו/או הפועלים מטעמה.

10. התובעת תטען כי הנזק שנגרם לה הינו תוצאה של רשלנות הנתבעים 1-3, אשר התבטאה במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. לא אפשרו לתובעת, למרות מצב בריאותה, להגיע לבית חולים בחברון.

ב. התעלמו מתחנוני התובעת ובני משפחתה כי יאפשרו להם לעבור ולהגיע לביה"ח בחברון, למרות שידעו ו/או צריכים היו לדעת שמדובר במקרה חירום רפואי המצדיק מתן היתר מעבר.

ג. הסתפקו בבדיקה שטחית ומהירה על מנת לקבוע כי התובעת מתחזה לאישה בהריון, למרות שידעו ו/או צריכים היו לדעת כי היה ומדובר באשה העומדת ללדת, הרי שזהו מקרה חירום רפואי המצדיק מתן היתר מעבר.

ד. לא מילאו את מחויבותם להבטיח את שלום האוכלוסייה המקומית ובריאותה.

נזקי התובעת

11. מניעת הגישה לטיפול רפואי שללה מהתינוקת המנוחה ומהאם השכולה את האפשרות הסבירה, כי רופאים מיילדים מנוסים, המצויידים במכשור הרפואי של בית חולים, יטפלו בהן ויגאלו אותן מכאב וסבל חמורים בעת צירי האם ובעת הלידה.

12. מניעת הגישה לטיפול רפואי פגעה בכבודה של התובעת כאדם הזכאי לטיפול רפואי.

13. התובעת תטען כי על הנתבעת לפצותה כדלקמן:

נזקי התובעת

- א. הוצאות רפואיות בעבר
ב. נזק לא ממוני
- 3,000 ₪.

14. בית המשפט הנכבד מתבקש להפעיל סמכותו מכוח סעיף 127 לתקנות סדר הדין האזרחי ולפטור את התובעת מצירוף חוות דעת רפואית בעניינה, שכן אין היא טוענת לנכות צמיתה פיזית ונפשית בגין האירוע.

15. כל הטענות בכתב התביעה נטענות באופן חלופי או משלים, הכל לפי העניין והקשרם של הדברים.

16. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדיון בתביעה.

17. אשר על כן מתבקש ביהמ"ש הנכבד לזמן את הנתבעים לדין ולחייבם לשלם ביחד ולחוד את מלוא נזקייהם של התובעים, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד לתשלום בפועל, בצירוף הוצאות משפט.

ירושלים, היום, 27 לחודש אוקטובר, 2003.

לינה אבו-מוך זועבי, עו"ד
ב"כ התובעת

(ת.ש. 13201)